

med tiltalte. («Ingen vitner har sett denne hardtarbeidende tobarnsfaren på åstedet.») Politikeren kan pynte på sannheten for at argumentene skal vinne gehør blant velgerne. («Øker vi skattene nå, er det vanlige folk som må betale prisen.»)

Argumenters logiske funksjon

Vi bruker imidlertid også argumenter på en annen måte. Når vi forsøker å finne ut hva vi synes om en sak, lytter vi gjerne til argumenter fra ulike parter. Vi vekter argumentene for ulike sider av saken og gjør oss opp en egen mening på bakgrunn av vår vurdering. Vi bruker argumenter til å finne ut av hva vi mener er riktig. Argumentene hjelper oss med å etablere om standpunktet er riktig eller ikke. En lege som stiller en diagnose, eller en forsker som vil utelukke en hypotese, vurderer argumenter for og imot for å gjøre seg opp en mening.

At argumenter kan støtte (eller motargumenter svekke) et standpunkt, skal vi kalle argumentenes **logiske funksjon**. Det er i hovedsak denne funksjonen som studeres i faget **logikk**.

I resten av kapitlet skal vi fortrinnsvis fokusere på argumenters logiske funksjon. For enkelhets skyld bruker vi uttrykket «argument» i betydningen «én eller flere påstander som er ment å støtte eller svekke en påstand».

Argumenters logiske funksjon er avgjørende for at offentlig debatt skal kunne lede til kunnskap. For å fremme kunnskap må vi etterprøve argumentasjonen og følge argumentene som gir oss reelle grunner til å tro på et standpunkt. Den logiske funksjonen til

argumenter er dermed viktig, fordi argumenter som støtter en påstand, gir *grunn til å tro* påstanden. Dersom du godtar argumentet, så vil det gi deg en grunn til akseptere påstanden det argumenteres for. Tilsvarende vil et motargument kunne gi deg grunn til å avise påstanden det argumenteres mot.

1.6 Riktighet og relevans

Debattnormene gir regler for hvordan vi bør oppføre oss i en kunnskapssøkende debatt. I tillegg til å være regler for å unngå usaklighet fremhever de to egenskaper som er nødvendige for at et argument skal støtte en påstand: Argumentet må være **riktig**, og det må være **relevant** for påstanden det er ment å støtte. Når du skal vurdere om et argument støtter en påstand, eller om et motargument svekker en påstand, må du altså vurdere om argumentet er riktig, og om det er relevant.

Et argument kan være riktig uten at det er relevant, og motsatt. Forestill deg at du hører på en podkast om helse og kosthold. Ukens tema er kaffe og kaffevaner. En av deltakerne hevder til din overraskelse at kaffe øker risikoen for kreft. Du er selv kaffedrikker, så du er nysgjerrig på hva begrunnelsen er. Personen fortsetter med følgende argumentasjon:

«Det mange ikke er klar over, er at koffein er kreftfremkallende. I tillegg forteller statistikken oss at de fleste som dør av kreft i Norge, er kaffedrikkere.»

Standpunktet er: «Kaffedrikking øker risikoen for kreft», mens argumentasjonen består av to argumenter:

Riktighet og relevans